

Voorzitter

In stemming komt het nader gewijzigde amendement-Van Ardenne-van der Hoeven/Geluk (stuk nr. 28).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, het GPV, de RPF en de SGP voor dit nader gewijzigde amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Het vierde lid, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Van Ardenne-van der Hoeven/Geluk (stuk nr. 27) en het nader gewijzigde amendement-Van Ardenne-van der Hoeven/Geluk (stuk nr. 28), wordt zonder stemming aangenomen.

Het vijfde lid wordt zonder stemming aangenomen.

Het gewijzigde artikel 25c wordt zonder stemming aangenomen.

Het gewijzigde artikel I wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Ter Veer/Feenstra (stuk nr. 22, II).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de PvdA en D66 voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast, dat door de verwerping van dit amendement het amendement op stuk nr. 22, III als verworpen kan worden beschouwd.

Artikel II wordt zonder stemming aangenomen.

De artikelen III en IV, de bijlage en de beweegreden worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, het GPV, de RPF en de SGP voor het wetsvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

De motie-Van Ardenne-van der Hoeven (27076, nr. 24) is in die zin gewijzigd, dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat voor geïntegreerd telen milieuvriendelijke alternatieven met spoed ontwikkeld en beoordeeld dienen te worden;

voorts overwegende, dat een versnelde beoordeling en toelating van milieuvriendelijke gewasbeschermingsmiddelen gewenst is;

verzoekt de regering de Kamer een halfjaarlijkse voortgangsrapportage van de werkzaamheden inzake beoordeling en toelating door het College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen (CTB) te doen toekomen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Deze gewijzigde motie is voorgesteld door de leden Van Ardenne-van der Hoeven, Geluk, Feenstra en Van der Vlies. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.
Zij krijgt nr. 30 (27076).

Deze gewijzigde motie is rondgedeed. Ik neem aan dat wij daarover thans kunnen stemmen.

Mevrouw **Van Ardenne-van der Hoeven** (CDA): Dat klopt, maar ik wil mijn motie op stuk nr. 15 intrekken, omdat hierover eerder een amendement is aangenomen.

De **voorzitter**: Aangezien de motie-Van Ardenne-van der Hoeven (27076, nr. 15) is ingetrokken, maakt zij geen onderwerp van behandeling meer uit.

Op verzoek van de heer Geluk, stel ik voor, zijn motie (27076, nr. 14) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt de motie-Van der Steenhoven (27076, nr. 16).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de SP en GroenLinks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Poppe/Van der Steenhoven (27076, nr. 17).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat deze motie met dezelfde stemverhouding als de vorige is verworpen.

In stemming komt de motie-Geluk c.s. (27076, nr. 23).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, D66, de VVD, het CDA, het GPV, de RPF en de SGP voor deze motie hebben gestemd en die van de overige ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Van Ardenne-van der Hoeven c.s. (27076, nr. 30).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de VVD, het CDA, de PvdA, het GPV, de RPF en de SGP voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en die van de fractie van D66 ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van der Steenhoven (27076, nr. 25).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de SP en GroenLinks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Nieuwe bepalingen inzake het financieringsbeleid van openbare lichamen (Wet financiering decentrale overheden) (26906)**, en over:

- de motie-Noorman-den Uyl c.s. over winstgevende kredietverstrekking (26906, nr. 10);
- de motie-Noorman-den Uyl/Luchtenveld over gemeentelijke en provinciale rekenkamers (26906, nr. 11).

(Zie vergadering van 31 augustus 2000.)

De artikelen 1 en 2 worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Noorman-den Uyl c.s. (stuk nr. 7).

De heer Dittrich (D66)

De **voorzitter**: Ik constateer, dat dit amendement met algemene stemmen is aangenomen.

Artikel 3, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Noorman-den Uyl c.s. (stuk nr. 7), wordt zonder stemming aangenomen.

De artikelen 4 t/m 6 worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Noorman-den Uyl c.s. (stuk nr. 8).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat dit amendement met algemene stemmen is aangenomen.

Artikel 7, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Noorman-den Uyl c.s. (stuk nr. 8), wordt zonder stemming aangenomen.

De artikelen 8 t/m 11 en de beweegreden worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat het wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Op verzoek van de mevrouw Noorman-den Uyl stel ik voor, haar

motie (26906, nr. 10) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt de motie-Noorman-den Uyl/Luchtenveld (26906, nr. 11).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA en de VVD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties er tegen, zodat zij is aangenomen.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek in verband met de openstelling van het huwelijk voor personen van hetzelfde geslacht (Wet openstelling huwelijk) (26672);**
- **het wetsvoorstel Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (adoptie door personen van hetzelfde geslacht) (26673).**

De **voorzitter**: Ik deel mede, dat naar aanleiding van het verzoek van de heer Van der Staaij het kabinet heeft laten weten dat de verdediging van deze wetsvoorstellen door de

staatssecretaris van Justitie zal worden gevoerd.

De algemene beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Dittrich** (D66): Mevrouw de voorzitter! De twee wetsvoorstellen die de Kamer deze week bespreekt, de openstelling van het burgerlijk huwelijk en adoptie voor personen van hetzelfde geslacht, zullen niet alleen diep ingrijpen in de persoonlijke levenssfeer van mensen die tot nu toe niet mogen trouwen of mogen adopteren, de homoseksuele paren, maar ook zal de openstelling van met name het huwelijk een breuk betekenen met een traditie van eeuwen en in die zin de samenleving als geheel ook raken.

D66 vindt de openstelling van het huwelijk en de adoptie door paren van gelijk geslacht erg belangrijke onderwerpen. In het Burgerlijk Wetboek, zoals het nu luidt, krijgen een man en een vrouw die getrouwd zijn van de wetgever rechtsgevolgen toebedeeld die paren van gelijk geslacht niet kunnen verkrijgen. De inhoud van hun relaties kan echter even waardevol zijn. In beide duurzame relaties kunnen de partners dezelfde lotsverbondenheid met elkaar hebben, dezelfde mate van verantwoordelijkheid en zorg voor elkaar dragen en toch zijn er aan de huwelijkse relatie rechtsgevolgen verbonden die die andere samenlevingsvormen moeten ontberen. Het doet mij denken aan George Orwell's "Animal Farm", waarin hij schreef: "Alle dieren zijn gelijk, maar sommige dieren zijn meer gelijk dan anderen." En zo is het eigenlijk ook in de mensenwereld.

Artikel 1 van de Grondwet en de Wet gelijke behandeling bepalen dat mensen in gelijke gevallen gelijk behandeld moeten worden. Kennelijk zijn sommige mensen, namelijk de combinatie van een man en vrouw, meer gelijk dan de combinatie vrouw-vrouw of man-man. Niet meer in het gewone dagelijks leven, omdat homoseksuele relaties in het algemeen maatschappelijk geaccepteerd zijn, maar dus nog wel volgens de geldende wet. De wetsvoorstellen die wij vandaag bespreken, brengen daar verandering in. Overigens lees ik in een enquête die het Reformatorisch Dagblad heeft gehouden, dat